

NRO: 112.

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 24. PAŹDZIERNIKA, ROKU 1794.

SESSJA RADY NAJWYŻSZEJ
NARODOWEJ.

Dnia 21. Października.

Prezydencya Obywatela Ignacego Potockiego.

Czytany był rapport Ob: Xcia Józefa Poniatowskiego o utarczках wojsk narodowych z Prusakami pod Sochaczewem, Kamionką i w Witkowicach. Raport ten umieściliśmy w numerze 110.

Dyrekcya lazaretowa przedłożyła, iż dla zatrudnień, któremi przez Ob: Orłowskiego kommandanta Xztwa Mazowieckiego zajęta była, niemogła na czas sobie przepisać przynieść rachunków swoich. Co i Ob: Orłowski osobną notą zaświadczył. Rada termin przyniesienia rachunków przez dyrekcję lazaretową, aż do dnia 15. przyszłego miesiąca przedłużyła.

Tenże generał kommandant Xztwa Mazowieckiego przyjął zapytanie: dokąd teraz po płacę dla wojska pod komendą jego będącego udawać się ma? Rada załatwienie tej okoliczności, do N. Naczelnika odesłała.

Wydział skarbu odebrał zalecenie, ażeby dla wydziału bezpieczeństwa sumę zł: 40,000. także, ażeby za wizerunek Ob: Tadeusza Kościuszki za kwitem Obyw: Kościeckiego czerw: zł: 160. wypłacił.

Ponieważ Ob: Tadeusz Kościuszko,

Nayw: Naczelnik, listem w Grodnie pod dniem 29. Września pisany, na zastępę w Radzie do wydziału instrukcyi Ob: X. Karpowicza nominował; przeto Rada Obyw: tego, na następną sesję dla wykonania przyięgi wezwać zaleciła,

Na extra ordynaryjne wydatki wydziału skarbu, Rada 12,000. zł: przeznaczyła, i zdanie z tej summy rachunku ostrzegła.

Obywatelka Puławska, na podany dawniej memoriał, zyskała rezolucję, przez którą przyznana jej została suma do skarbu narodowego taka, jaką srebra przez nią własnemi mianowane wynosić będą.

Memoriały, pierwszy Ob: Jurkiewicza majora, regimentu 19. żądającego wydania mu 100. kantonistów z ziemi Czerskiej, 195. z powiatu Garwolińskiego, a 250. z ziemi Liwskiej; drugi Ob: Szczygielskiego rotmistrza, o zmniejszenie kar, przez sąd wojskowy na niego wymierzonych, do N. Naczelnika po otrzymanie rezolucyi są odesłane; trzeci zaś Obyw: Garlickiego, o uwolnienie go od obowiązków w dyrekcji biletowej proszącego; do wydziału skarbu oddany został.

Wydział porządku przyniósł opinią, względem pewnego funduszu, na utrzymanie kancelaryi i archiwów przy komisyjach porządkowych. Opinia ta przyjęta, przez którą Rada dla każdej komisyi, na jej roczne wydatki zł: 6,000. z kasy narodowej wyznaczyła.

Ob: *Chruścicki* regent kommissyi porządkowej Liw: w podanym memoryale, upraszał o nadgodę za prace iego w rzeczony kommissyi łożone. Rada żądanie Ob: tego odesłała do kommissyi *Liwskiej*, zwłaszcza, iż przez rezolucyą dnia tego kommissye mają wyznaczony na expensę potrzebny fundusz.

Ob: X. *Waga* przełożony zgromadzenia XX. *Piarów*, upraszał o zaległą w kasie edukacyi sumę 21,880. złt: wynoszącą. Oświadczyła Rada, iż gdy dla nieuchronnych i nagłych wydatków publicznych, wszelkie zaległości wstrzymać przymuszoną była, przeto i żądanie X. *Wagi* do szczęśliwszych Rzpłtey czasów odkłada.

Zaleciła Rada Ob: *Potockiemu* prezydującemu, ażeby na listy Ob: *Tadeusza Kościuszki*, w imieniu Rady odpisał.

Sessya solwowana na dzień następujący na godzinę 11. z rana.

R A P P O R T

Obywatela Generała Maiora Kotyjski.

Równo ze dniem, allarmowałem *Sachaczew*, 19. *presentis*, forpoczty rozpedziłem; dwóch huzarów w niewolę zabraliśmy, 5. trupem padło. Po kilku wystrzałach piechoty, cofnęli się *Prusacy* do zamku, a my do miasta weszliśmy. Z *Rozłaztowa* pokazał się im *sukkurs*, który przez naszych umostu był wstrzymywany, więcej jak przez godzinę. Nadeszła druga kolumna, z pod *Biskupiego Kozłowa*, która nas chciała zająć z tyłu, cofnęliśmy się w największym porządku. Zginęło dwóch *officerów Pruskich* i kilku *gembynów*, tyleż *ranionych* liczyć można, między którymi, *maior Szynk* *kartaczem* w twarz *raniony*. Naszych *towarzystwa* zabitych 2ch, 4ch z *piechoty*, i pięć *koni*; *ranionych* *jedenaštu*. W tej *akcyi*, zaśluzili sobie na *pochwaly* *maior Perro*, *kapitan Rozyski* i *Grodzicki*.

L I S T

Obywatela Nosarzewskiego, donoszącego o zaciąganiu się Moskalów do wojska Rzeczypospolitey.

Z *Warszawy* dnia 23. *Października*, 1794. roku.

Nie mogę ci wyrazić *obywatelu*, *ia*-*k*iey doznałem na dniu *wczorajszym* *radości*, będąc *świadkiem* *nayprzyjemniejszego* dla *człowieka* *wolnego* *zdarzenia*. Byłem *przytomny*, kiedy z *niewolników* *iehczy Rosyyscy*, stali się *ludźmi wolnymi*; kiedy *nieznający* *sprawy*, przeciwko którym *walczyli*, poznawszy ją, *poprzyjęgli* *dzielić* z *nami* *swobody* *wolności*, lub *śłodką śmierć* za *nową oyczyznę*.

Rostropne i *łagodne* *obchodzenie* się z *niemi*, *generała Łaznińskiego*, w *zadumienie* ich *wprowadziło*, które *wkrótce* w *zaufanie* *zmieniło* się.

Oświadczyli *wszyscy*, że *znają* *dobroć* i *śluszną* *sprawę* *Polskiej*, że *barbarzyństwo* ich *panów*, którzy ich *częstokroć* po *tyśiącu* na *jedną* *stawiają* *kartę*, *obmierzają* im *uczyniło* tę *ziemię* *nie* *szczęśliwą*, na *którey* się *zrodzili*, że *wolą* *umrzeć* w *ładziei* *lepszego* *losu*, iak *żyć* w *nieustannej* *rozpaczy*.

Po *wykonaney* *przyjędze*, *odebrali* na *piśmie* *zaręczenie* *rządu*, że po *skończonej* *wojnie*, *nadane* im *będą* *grunta* i *do* *swobód* *obywatelskich* *przypuszczonemi* *zostaną*. *Wymówili* *sobie*, że *przeciw* *Moskwie* *służyć* *nie* *będą*, i *odebrali* *zaręczenie*, iż na *Prusaków* *tylko* *użytemi* *zostaną*; a że ci, którzy *zdatości* *swoiey* i *waleczności* *dadzą* *dowody*, *będą* *awansowani* w *woyskach* *Rzeczypospolitey* na *officerów*, tak iak *już* *ieden* z *nich* w *ostatniay* *akcyi* pod *Sachaczewem* w *nadgodę* *swego* *mężtwa*, na *stopień* *chorążego* *wyniesiony* *został*.

Przytomni *obywatele*: *Turno*, *Kociell*, *Sulistrowski*, *Maysner*, *Brzośowski*, *Łazniński*, *Buchowiecki*, *Mirski*, *Wicki*, *Buczynski*, *Boski*, *Długosęcki*, *Jablonoński*, *widząc* *dobrą* *chęć* 250. *nowych*

obrońców kraju, zrobili dla nich składkę
31. czerw: złoto i złotych 12.

Nofarzewski.

Refzta Uchwały Rady Naywyższej Narodowej, zaręczającej nadgrody dla woyska.

12mo. Ze zaś obywatel *Tadeusz Kościuszko* Naywyższy niegdyś Naczelnik siły zbrojney narodowej, postanowił pierzcienie rycerskie, dla zaśluzonych oyczyzny obrońców, przeto Rada naywyższa takowe postanowienie zachowując z wszelkimi onego kondycjami i znakami, oddaie Naywyższemu Naczelnikowi moc rozdawania rzeczonych pierzcieni, wkłada na niego obowiązek, żeby przy obrządku rozdawania zaręczeń Rządowych zaśluzonym, rozdawał oraz wzwyż rzeczone pierzcienie, mówiąc do zaśluzonego: „O, bywatelu! Rada naywyższa oddała ci nadgrode upewniającą twój sposób do życia, ia oddaie ci znak sławy, abyś pamiętał, i twe potomstwo nauczał, że był *Tadeusz Kościuszko*, który w desperowanym Rzeczypospolitey stanie z woyskiem oyczyźnie swoiey wiernym, ośmielił się podnieść oręż przeciw nieprzyaciołom oyczyzny za wolnością, całością i niepodległością narodu, a przez ten sposób zmazał hańbę Polaka, który zdawał się już spokojnie poddać niewoli.”

3tio. A że wielorakie będą stopnie zaśluzi, przeto też Rada stanowi różnicę między pierzcieniami rycerskimi, jedne z nich będą srebrne, drugie złote.

14to. Ten, który wytrwa aż do końca wojny terażniejszey w służbie Rzeczypolitey, dostanie od Naczelnika pierzcien srebrny, a w zaręczeniu rządowym na dziedzictwo pół włóki ziemi, z której żadnego czynszu nikomu płacić nie będzie. Ale same tylko podatki Rzeczypolitey do gruntu przywiązane opłacać będzie winien. Na zapomożenie zaś i zakład gospodarski, dostanie złotych sto ośmdziesiąt.

15to. Ten, który z przyczyny służby

w woysku Rzplitey na placu bitwy raniiony, kalecztwu pośpadł, dostanie pierzcien srebrny, i mieć będzie pół włóki gruntu z zabudowaniem gospodarskim, parę wołów, iednego konia, dwie krowy, dwie maciory, dwanaście owiec, i równie tylko podatek Rzeczypolitey opłacać ma.

16to. Ten, który na placu bitwy został raniiony, a wyleczywszy się na nowo, z równą odwagą w woysku Rzeczypolitey służyć będzie, dostanie pierzcien srebrny, i wszystko otrzyma w dwójnasób, jak otrzymał kaleka.

17mo. Ten, który w czasie potyczki, okaże się nie tylko mężnym, ale nawet przemyślnym w wyrządzeniu jakiej ważney przeszkody nieprzyaciołowi, lub w schwyтaniu sztabs-officera, lub odebraniu armaty, otrzyma tyle, co pierwszy, i od podatku uwolnionym będzie przez całe swe życie.

18vo. Ten, który schwyта, lub zabije generała dostanie pierzcien złoty, mieć będzie dwie włóki dziedzictwem, ze wszystkimi dodatkami powyżey wzmiankowanemi, i podatku Rzplitey do gruntu przywiązanego płacić nie ma przez całe swe życie.

19no. Officerowie i generałowie, lubo w miarę swych zaśluz, do wszystkich powyższych nadgród należyć będą, gdyby iednak który z nich rzadkim jakim czynem dystryngował się w bitwie z nieprzyaciołem, lub w podoєściu onego, Rada naywyższa uwiadomiona o takowey zaśludze, wyznaczy mu nadgrode w ziemi na dziedzictwo, wedle iego zaśluzi. W czym zaręcza, iż wszelkie dla oyczyzny trudy i azardy, nadgradzać będzie z tą hoynością, iaka należy cnocie, mężtwu i usilney pracy.

20mo. Sieroty żołnierzy na wojnie zabitych, mieć będą nadgrode w dziedzicznym posiadaniu ziemi, takąż samę, jak ci, którzy aż do końca wojny wytrwali; iak iest opisano w punkcie 14tym.

21mo. Obywatele, którzy w akcyach

woiennych zaśluzili na nadgrody, również i żołnierze we wszystkich przypadkach nadgradzani będą.

22do. Prawo do nadgród liczone będzie od czasu powstania, a nadgrody tyle razy powtórzone będą, ile razy zaśluga powtórzona zostanie.

23tio. Pomimo nadgród w ziemi, zaręczonych od Rządu, najwyższy Naczelnik będzie mocen sam rozdawać nadgrody, bądź w pierzcionkach, bądź w innych rzeczach kosztownych, za akcye, lubo mniejsze, ale śmiałe, i waleczność odbierającego zaświadczaące.

24to. Zastrzega Rada najwyższa narodowa, iż takowych zaręczeń, nie wolno zbywać, ani drugim ich odstępować,

25to. Ktoby dezertował, albo uciekł z boju, albo się zdrady dopuścił, taki w sądzie wojskowym, o te wykłpki przekonany, utraci prawo do zaręczenia, które poprzednią zaślugą pozyskał.

26to. Wszystkie nadgrody w zaręczeniach Rządowych nadawane byż mają z dóbr narodowych, z tych włók, które teraz należą do folwarków dworskich.

27mo. W każdej prowincyi będą wyznaczone na ten koniec dobra Rzpłtay, odpowiadające wielości wydanych zaręczeń rządowych.

28vo. Gdyby nadgroda wypadła w gruntach zarosłych i niedobitych, w ten czas miara gruntu dla zaśluzonego, iako też

zakłady do rozpoczęcia gospodarstwa, podwojone będą.

29no. Gdyby który z zaśluzonych żołnierzy, nadgrody sobie przeznaczoney przyjąć nie chciał w ziemi, mającey mu się nadzić, Rząd obowiązany będzie opłacić mu w gotowiznie iey wartość.

30mo. Po skończoney wojnie, będzie wyznaczona na ten koniec k mmiff, a do odebrania zaręczeń rządowych, i nadawania ziemi i dobytów wedle zaręczeń.

31mo. Wszyscy nadgródzeni własnością ziemi na dziedzictwo, będą obowiązani służyć wojskowo, w przypadku wojny Rzpłtay.

Obywatele żołnierze! widzicie co dla was wdzięczna przeznacza oyczyzna. Macie otwartą sposobność przyyscia do własności ziemskiej, abyście na starość bezpiecznie spoczywać mogli na tej ziemi, którą w nadgrode waszego meztwa odbierzecie. Nie ośtygajcie więc w duchu służenia krajowi, walczcie za iego wolność, całość i niepodległość; bo gdy on utrzyma się przy prawach swoich, wy, oprócz powszechnego dla wszystkich prawa wolności, zostaniecie jeszcze właścicielami ziemskimi, i to dziedzictwo, waszym dzieciom i wnukom przesłecie.

Dan w Warszawie na sefsyi Rady najwyższej narodowej, dnia 20. miesiąca Października, 1794. R.

Ignacy Potocki prezydujący.
T. Czech R. N. N. Sekretarz.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

DALSZY CIĄG OBRAZU STANU EUROPY.

Chociaż, i co do położenia krain, i co do działań wojennych, daleką się byż zdaie Rosysa od wojny Francuzkiej, wpływa jednak czynnie, nietylko do niey,

ale i do wszystkich prawie obrotów Europy. Ztąd to właściwie podmuchniony pożar, którego tyle krwi ludzkiej wylał, ngalić dotąd nie może. Podżegniona zrę.

na zřęcznie ambicya *Franciszka II.* wy-
stawione korzyści *Wilhelmowi*, chciwości
iego dogodne, a obydwom siła pomoc
przyrzeczona od *Rosyi*, przywiodły dwory
Wiedeński i *Berliński* do rozpoczęcia
pierwszych wojennych kroków przeciwko
narodowi Francuzkiemu. Ale niepomy-
ślnie zakończona kampania xiążęcia *Brun-
swickiego*, zraziła zaraz ochotę *Wilhel-
ma* od doświadczeń niepewnego losu woj-
ny. Dał przeto wyraźnie poznać skłon-
ność swą do pokoju. W ten czas *Rosya*,
(jak twierdzi autor uwag nad pierwszą
kampanią Francuzką) zagrożeniem wpro-
wadzenia do *Prus* 60,000. wojska swe-
go, i ofiarą Wielko-polskiej z uprojekto-
wanego podziału krajów *Rzpltey Wilhel-
mowi* dostać się mającey, i od niego naj-
mocniej żądanej; cesarzowi zaś danym
zazęczeniem przyłączenia *Bawaryi* do
dziedzicznych *Austryi* krajów, dopęła
swego zamiaru, przez skłonienie obydwóch,
do nieustawiania w przedsięwzięciu zawo-
jowania *Francyi*. Równie się iey dobrze
powiodły negocyacye z wielką *Brytanią*.
Tak utrzymując wojujące potencye, spo-
koynym neutralność poczytując za wy-
stępek, a przez rozmaite środki pociąga-
jąc wszystkie do skombinowanej ligi, naj-
lepiey własnym dogadzała widokom. Lu-
bo zaś *Katarzyna* umiała wystawić w
tey wojnie najważniejszy, a spólny
wszystkich Państw interes, lubo caley Eu-
ropie oświadczała się być gotową do
popierania iey z największą gorliwością,
lubo nieustannie głosiła wyprawę swych
posiłków z 24,000. ludzi składać się ma-
jących; prześtała jednak na wysłaniu kil-
ku okrętów, którym nieprzychylne wie-
try niedozwoliły dalekiej żeglugi; na
wyprawieniu kilkunastu officerów do *Lon-
dynu* dla nauki marynarskiej; na przyię-
ciu i obdarzeniu xiążąt Francuzkich; na
wspnianym rozdaniu pustych gruntów,
dla osady emigrantów; i na wydanym
rozkazie przysięgi Francuzom w iey kra-
jach i w Polsce znajdującym się, że
ogłoszonego przez nią króla *Francyi* za
takiego uznawać będą.

W ten sposób dwór *Petersburski* na
osłabieniu państw innych wznosi swą po-
tęgę, i losu ich panem nieiako staie się.

Zaprzatnienie Europy wojną Francuzką
ułatwiło mu ulutęczenie zaborowego
projektu względem *Polski*. Jleż w doko-
naniu iego niedopuszcila się *Katarzyna*
podstępów, z pogwałceniem najswiętszych
praw przyrodzonych i społecznych? O-
świadczając przyiaźń *Rzpltey*, i wprowa-
dzając swe wojsko w granice *Polski*, pod
pozorem przywrócenia iey szczęśliwości
wydarney, zagarnęła więcey iak trzecią
część kraju, naybogatszą prowincyą spólni-
kowi znowy oddała, a resztę naysro-
ższą obarczyła niewolą. Do niesprawie-
dliwości przydała okrutną wzgardę, wy-
muszając na zieżdzie przez iey wojsko
obranym, i oznaczonym powagą repre-
zentacyi narodowej, utwierdzenie iuz do-
pełnionych zaborów i poddanie iey pa-
nowaniu pozostałej reszty kraju. Juz roz-
pacz zaięta była umysły zdradzonego, i
tylu uciskami znękanego narodu. Ale i
w rozpaczey uczuł ieszcze swą siłę *Polak*,
powstał, i z chwałą waleczności, szuka
dziś w losie oręża lepszego przeznacze-
nia dla swey oyczyzny. Powstanie *Pol-
ski* zmieszało układy *Rosyji*. Obrażona
duma *Katarzyny*, iakieby nierada użyć
potęgi na przytlumienie insurrekcyi na-
szej, buntem od niey nazwanej? Ale
zwiazek *Danii* i *Szwecyi* ostrożną ią czy-
njąc, wymaga, aby dostateczną siłą, tak
lądowę od północy, iako i nadbrzeżne
granice *Rosyji* załtonione były. Gdy
zaś wysypane niezmierne summy, ani u-
trzymać ministrów Porty będących za po-
kojem, ani obalić kredytu posła *Rzpltey*
Francuzkiej niezdolały, widzi się i z tey
strony w potrzebie mieć wojska w pogo-
towiu i bliskości. Zachowanie też we-
wnątrz spokoyności od zgorzzenia rewolu-
cyi ościenney, niedozwala iey ogołacać
kraju z żołnierza. Przebrały się nako-
niec i skarby tak choynie trwonione na
przekupstwa obcych ministrów, na robie-
nie intrzy w rządach zagranicznych. O-
sichło zrzodło pod czas przeszłych wojen
w bankach Hollenderskich czerpane. U-
dał się przeto dwór *Petersburski* do po-
większenia podatków; i tak poduszne we
wsiach od 70. kopieek do stu, w miastach
od 120. kopieek do 2. rublów podwyższo-
ne, a w prowincyach urodzaynieyszych,

nadto osepę zbożowe postanowione zostały.

Obojętny dotąd stan Porty Otomańskiej był bezwątpienia skutkiem intrygi Petersburskiej i słabości rządu. Nietayno zapewne Porcie, że *Katarzyna* niezrzekła się jeszcze projektu na tron *Carogrodzki*; nie mogą być przyjemne *Turkom* warunki, które w ostatnim pokoju na nich wymogła; nieuletwione też zostały spory o celne taryfły zmieniane często arbitralnie od *Moskwy*. Ale intryga *Rosyjski* znajdowała zawsze mocnych swych stronników w Dywanie, podburzała rokosze w *Azji* dla roztargnienia potęgi *Tureckiej*, wzniecała wewnętrzne zakłócenia, aby rząd zwrócić od dalszych widoków. Przełożenia i rady ministrów *Francuzkich* *Descorches* i *Hennin* mało dotąd czyniły wrażenia, bo starano się zrećźnie podawać ich w podejrzenie buntowniczych zamiarów przeciwko panującemu; starano się oraz i naród *Francuzki* czernić, przez miotane na niego najżkarsdniejsze potwarze. Lecz przecie dopięta zmiana *Reisefendego*, i wyniesienie *Jusuf* Baszy na stopień W. Wezyra, można już uważać, jako tryumf odniesiony nad partją *Moskiewską*. Poydą odtąd zapewne sporszym krokiem przygotowania wojenne, i spodziewać się należy, że czynniey Porta wpływać zacznie w interesę Europy. Jako zaś mimo wszelkich usiłowań *Rosyjski* i reprezentacyi najmocniejszy, czynionych przez *Kotuzowa* umyślnie do *Konstantynopola* wyłanego, nigdy się Porta skłonić nie dała do gwarantowania zaborów *Polski*, tak wątpić nie można, iż po obaleniu fakcyi *Moskiewskiej*, interes iej własny dobrze postrzeżony, na los nasz niniejszy dłużej być obojętną niedozwoli. Utwierdza te nadzieie przybycie nowego ministra *Francuzkiego*, w tym celu do Porty wyprawionego, zwłaszcza, że i spokojność koło *Belgradu* i w *Azji* przywróconą już została.

Polska wszystkiemi nieszczęściami, iakie tylko który naród utracić mogą, do ostatniego nachylona stopnia, w samey ogromności klęsk i ucisków miała podnieść do szlachetnego powstania. Za to, iż

odważyła się pomyśleć o polepszeniu stanu swojego naiechana, od chytrego sprzymierzeńca zdradzona, od mniemaney gwarantki swoiey na rozszarpanie oddana. Już iej bytność zniknęła prawie z karty Państw Europejskich. *Allians Grodzieński* uczynił z pozostałej reszty *Moskiewską* prowincją, i nic iej, prócz hańby nie zostało; tak dalece, że nayboleśnieysze odbierając razy, znaku nawet czucia niedała. Lecz rozpacz ożywiła i zebrała siły, więcę podstępem, niż mocą zgnębionego narodu. Zaczęte w *Krakowie* powstanie w przeciągu dni o. rozszerzyło się po wszystkich wojewodztwach i powiatach. *Warszawa* i *Wilno* zgniotły wewnątrz nieprzyjaciół, i naród prawie cały ogłosiłszy się bydź w powstaniu przeciwko przemocy obcey, zaczął rolę znaczącą w powstęchnym dziś zaburzeniu Europy. Wolność, całość i niepodległość, jest hasłem *Polaków*. Dążą do wolności, którey zawsze używali, którą chcą sprostaować, i rozciągnąć do wszystkich mieszkanców; do niepodległości, bez której wolności nie mają, i do ocalenia krajów swoich, które *Moskwa* i król *Pruski* rozszarpali.

Niebyło sprawiedliwszey wojny pod słońcem, i któreyby pomyslności więcę interesowała państwa północne, i portę *Otomańską*; wzrost *Moskwy* i *Prus*, przez ostatni podział *Polski*, aż nad to iawnie groźny jest *Danii* i *Szwecyi*. Pierwsza o księstwo *Holsztyńskie*, druga okray *Pomeranii*, lufzną ma lękania się przyczynę, aby chciwość *Pruska*, tak powabnych przyległości niezapragnęła kiedy przyłączyć do krajów swoich; a przy potędze łatwoby się i prawa znalazły. Państwo *Tureckie* mając tak zbliżonego w *Moskwie* sąsiada, może być bezpieczny nie tylko granic, a szczególniey *Włoch* i *Multan*, ale nawet i bytu swojego? Ie zaś własna całość powinna wiązać *Dni*czyków, *Szwedów* i *Turków* do losu *insurrekcyi Polskiej*, tyle istotnie przychyła do niej *Francją* utrzymanie własney wolności przez podżwignienie w północy kraju wolnego.

(Reszta potym.)